

Nechtěné české prvenství

Lidové noviny, 30.5.2018

Počet případů klíšťové encefalitidy se loni vyšplhal na 687. Číslo zahrnuje hlavně těžší stavy, které nezřídka zanechají trvalé následky. Původce klíšťové encefalitidy patří do stejné skupiny jako nebezpeční původci žluté zimnice, dengue, japonské encefalitidy nebo horečky zika. Jejich společnou vlastností je útok viru na mozek nebo jeho obaly a současně i skutečnost, že v praxi zatím není účinný lék, který by ho dokázal specificky zneškodnit. Přesná místa výskytu infekčních klíšťat neznáme a nikdy znát nebudeme. V přírodě je roznášejí volně se pohybující zvířata a tento proces je mimo lidskou kontrolu. O novém ohnisku nákazy se nezřídka dozvíme až z prvního případu infekce člověka v dané oblasti. Přibývají případy nákazy v místě bydliště pacientů. Postižené lokality se už vyskytují ve všech našich krajích a stále více se rozšiřují z přírody do obydlených oblastí, včetně soukromých zahrad či městských parků.

Složení fauny a flóry v naší zemi v kombinaci s vhodným počasím a oblíbeným trávením volného času obyvatel v přírodě vytvářejí pro šíření klíšťové encefalitidy ideální podmínky. I proto máme každoročně nejvíce případů nemoci z celé EU. Proočkovanost je přitom u nás jen na úrovni 24 procent, navíc se zdá, že více než nově chráněných první dávkou vakcíny je těch, kdo imunitu ztrácejí nepokračováním dalšími nezbytnými dávkami jednou za tři až pět let podle věku a použité vakcíny. Důvodů, proč tomu tak je, je několik. Od nedostatečné ochoty některých praktických lékařů doporučit vakcinaci svým pacientům v zájmu ochrany jejich zdraví přes deklarovaný nedostatek času možných budoucích obětí viru až po pocit „mně se to nemůže stát“. Zákeřnost této nemoci spočívá i v tom, že klíště vpraví do člověka virus už za dvě hodiny od přisátí. Pokud strávíme v přírodě delší dobu, ani okamžitá prohlídka těla a rychlé odstranění klíštěte nemusí stačit. Nymfy klíšťat navíc nemusíme na těle objevit vůbec, mohou být tak malé, že se lehce zamění za znaménko. V ohnisku nákazy jsou přitom častější než dospělá klíšťata.

Autor: RASTISLAV MAĎAR epidemiolog Autor je vedoucím Ústavu epidemiologie a ochrany veřejného zdraví Lékařské fakulty Ostravské univerzity a šéflékařem center očkování a cestovní medicíny Avenir